

“Stel burger en sociale innovatie centraal in Europa”

Ann Mettler, directeur van de Europese denktank voor innovatie The Lisbon Council, heeft behoorlijk wat stof doen opwaaien met een recent essay in de Financial Times. Mettler veegt de vloer aan met verouderde ideeën over innovatie in Europa. Waarom we moeten innoveren is zo onderhand wel bekend, aldus Mettler. De vraag is *hoe*? In het nieuwe denken over innovatie in Europa moet de burger centraal staan en worden thema's als sociale innovatie belangrijk. Sociale Innovatie.nu had een ontmoeting met Ann Mettler in Brussel.

“Als innovatiesucces bepaald werd door de hoeveelheid onderzoeksrapporten, topconferenties en werkgroepen, dan zou Europa vandaag zonder twijfel de meest concurrerende economie ter wereld zijn,” steekt Ann Mettler van wal. Volgens haar heeft Europa geen behoefte meer aan nog meer bijeenkomsten en adviezen over hoe belangrijk innovatie wel niet is. We weten het waarom, we weten wat we moeten doen, maar hoe gaan we verandering implementeren? Dat is de Europese hamvraag.

De huidige Lissabon Agenda die bedoeld is om in 2010 van Europa de meest concurrerende regio ter wereld te maken met, loopt over twee jaar ten einde. En dan? Mettler: “De originele uitgangspunten van de Agenda zijn uitstekend, met zijn drie pijlers, te weten economisch, sociaal en duurzaamheid. In principe gaat de Lissabon Agenda na 2010 door, maar waar ga je de nadruk op leggen? Veel nationale hervormingsagenda's zijn tegen politieke problemen aangelopen. We moeten ze vlot zien te trekken, maar dan wel anders.”

Actiegericht

In haar essay stelt Mettler voor dat de nieuwe Lissabon Agenda veel meer actie- en implementatiegericht moet zijn. “Wat we nodig hebben zijn hervormingsagenda's die interveniëren, helpen en uitreiken naar burgers die het lastig hebben met de grote veranderingen die op hen afkomen.” De burger is het sleutelwoord, aldus Ann Mettler. De huidige Lissabon Agenda is volgens haar teveel gericht geweest op het bedrijfsleven en op onderzoek en ontwikkeling. Acties die gericht zijn op de burger hoeven trouwens helemaal niet antibedrijfsleven te zijn, maar wie mensen in beweging wil krijgen omdat verandering en vernieuwing anders geen wortel schieten, zal zich ook op de mensen zelf mogen richten. Mettler: “Geen enkele burger zal gemotiveerd zijn om een hervormingsagenda te steunen die goed is voor het bedrijfsleven.”

Mettler stelt dat politici en anderen die een hervormingsagenda willen doorvoeren zich ook nodig mogen gaan bedienen van een ander vocabulaire. Mettler: “Bij de huidige termen als concurrentiekracht, liberalisering, betere regulering, pro-business of pro-markt, haken mensen massaal af. Wij hebben dringend beleid, woorden en concepten nodig waar mensen iets mee kunnen. Het moet gaan over zaken als gelijkheid tussen generaties, empowerment van de consument, duurzaamheid, ondernemerschap, arbeidsmarkten en gelijke kansen. Daar heb je visie voor nodig en ambassadeurs.” Wie het vertelt is vaak nog belangrijker dan wat er verteld wordt, ment Mettler. “Het moet een innovatiebenadering zijn waarbij het bedrijfsleven onderdeel is van een brede coalitie van stakeholders. Het bedrijfsleven alleen is geen effectieve pleitbezorger van hervorming en innovatie.”

Sociale innovatie

Interessanter, zichtbaarder en relevanter – dat moet innovatie na 2010 zijn, aldus Mettler. “Het is van het grootste belang dat innovatie gezien wordt als datgene wat het in de 21^e eeuw ook daadwerkelijk is: een sociaal fenomeen dat alle mensen raakt. Innovatie heeft teveel gedraaid om de industrie en om onderzoek en ontwikkeling. In essentie klopt die focus wel, maar hij is veel te eng gedefinieerd en dekt de economische realiteit niet. Europa innoveert steeds meer in een economie die draait om kennis, informatie en diensten. En

innovatie in diensten gaat veel vaker over nieuwe processen, nieuwe business modellen en andere manieren om samen te werken en te organiseren.”

Innovatie in Europa, aldus Mettler, zal dus steeds meer mogen draaien om de burger/consument en om sociale innovatie. Nieuwe vormen van samenwerking van mensen via het internet zal een veel prominentere plek mogen krijgen in de innovatieprogramma's. Ann Mettler: “En het is heel belangrijk dat je mensen die innovatief zijn in de beleidsarena brengt en ze als rolmodel opvoert. Laat zien wat er kan en vooral ook hoe. En, het meest belangrijke: zorg ervoor dat Europa een plek is waar nieuwe ideeën de ruimte krijgen en creëer een omgeving die openstaat voor verandering en vernieuwing, zelfs als verandering er op het eerste gezicht bedreigend uitziet. Dat zal de ultieme innovatietest voor Europa zijn, veel meer dan het aantal onderzoekers en de uitgaven voor R&D.”